

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Finland är den tvärsektoriella landsbygdspolitikens föregångare visar OECD-undersökning
 - Kommunreformen har inte utvecklat servicen visar rapport
 - Svensk utredning föreslår ny mångmiljardsatsning för bredband till landets glesbygd
 - Sonera vill inte förplikta sig vid snabba trådlösa förbindelser i glesbygden
 - Var finns det bäst växande turistmålet i Finland? – via tävling söks nya sätt för nytt liv åt lokala traditioner
 - SYTY:s nationella program för byaverksamhet och Leader-grupper 2008-2013 finns nu i tryckt form
 - Läs även detta: *Byäldsten för den globala byn världen, Större fara att vistas på vägar i svensk glesbygd, Sommargäster ges möjlighet att hyra sitt stuglandskap, Flytande byar oroar Nylands miljödistrikt,*
-

FINLAND ÄR DEN TVÄRSEKTORIELLA LANDSBYGDSPOLITIKENS FÖREGÅNGARE VISAR OECD-UNDERSÖKNING

Enligt OECD:s (Organisation for Economic Co-operation and Development) landsundersökning om den finländska landsbygdspolitiken, vilken offentliggjordes i går (17.4), har man i Finland utvecklat ett enastående sätt att bedriva landsbygdspolitik. Styrkan är det tvärsektoriella arbetssättet, vilket Finland har förverkligat som ett av världens första länder. Men trots de här uppnådda resultaten, har landsbygdspolitikens behov i vårt land inte minskat, för de utmaningar som landsbygdsområdena står inför, ökar hela tiden. I landsundersökningen betonas Landsbygdsolitikens samarbetsgrupps (YTR:s) roll. YTR sammanför den offentliga, privata och tredje sektorns aktörer, vilka arbetar med landsbygdsärenden. Med hjälp av det tvärsektoriella arbetet har de politiska beslutsfattarna fått kunskap om behoven för olika typer landsbygdsområden och de politiska grupper som berör landsbygden har man lyckats sammanföra. OECD föreslår flera rekommendationer för att utveckla det landsbygdsolitiska styret (*governance*). De lokala aktionsgruppernas roll behöver stärkas och deras institutionella växelverkan med kommunerna och de regionala aktörerna ökas. I alla landskapens samarbetsgrupper bör man grunda egna landsbygdsavdelningar, så att man ur varje regions utvecklingsperspektiv kan diskutera själva inom regionen. OECD konstaterar, att man kunde stärka det tvärsektoriella samarbetet genom att öka den landsbygdsolitiska institutionella betydelsen utanför förvaltningens sektorstrukturer. Sålunda kan man allt bättre följa med den landsbygdsolitiska verksamheten inom olika förvaltningsområden och offentliga förvaltningsorgan. Enligt OECD skapar placeringen av YTR under jord- och skogsbruksministeriet spänningar mellan jordbruks- och landsbygdsolitik. Att lösgöra landsbygdsolitikken från sektorpolitiken, skulle poängteras av att landsbygdens utmaningar sträcker sig längre än jordbrukssektorn. Man borde dessutom ge landsbygdsolitikken en egen budget, så att man garanterar ett långsiktigt arbete och för att få de regionala aktörerna allt intensivare med i det landsbygdsolitiska arbetet. Nyckelfrågor i framtiden för den finländska landsbygdens välfärd är en ökning av den offentliga servicens

jämlikhet och effektivitet, säkrandet av de icke jordbruksbundna landsbygdsföretagens konkurrensförmåga, samt förbättrandet av landsbygdens miljö för näringsverksamhet. Uppgifterna är från YTR:s meddelande (17.4) och finns (på finska) under webbadressen http://www.maaseutupolitiikka.fi/files/473/080417_OECD_maatutkinta.pdf. Undersökningen *OECD Rural Policy Reviews: Finland* finns på OECD:s hemsida under webbadress http://www.oecd.org:80/document/46/0,3343,en_2649_201185_40462382_1_1_1_1,00.html. *Genomförandet av landsundersökningen för landsbygdspolitiken fick stöd av den nationella styrgruppen, vilken försåg OECD:s forskare med behövligt bakgrundsmaterial. OECD:s representanter var två gånger i Finland senaste år: i februari träffade de landsbygdspolitikens aktörer på nationell nivå, medan fältbesöket i maj försiggick i Norra Karelen och Kajanaland, där de träffade aktörer på region- och lokalnivå. Den landsbygdspolitiska landsundersökningen från OECD beställdes av Landsbygdspolitikens samarbetsgrupp YTR.*

KOMMUNREFORMEN HAR INTE UTVECKLAT SERVICEN VISAR RAPPORT

Hittills har kommunerna inte skapat ändamålsenliga strukturer med tanke på enhetlighet, livskraft eller pendling, konstateras i en mellanrapport om kommun- och servicestrukturreformen (KSSR) som överlämnades till förvaltnings- och kommunminister Mari Kiviniemi i onsdags. I en del kommuner har man lidit av brist på förtroende mellan städerna och grannkommunerna. Kommunerna har valt mellan fusioner och olika former av samarbete i social- och hälsovårdsfrågor, t.ex. värdkommunmodellen där en kommun ordnar servicen och de övriga köper den. Men blandmodeller var inte syftet med KSSR. Professor Jari Stenvall, som leder utvärderingsgruppen, konstaterar att kommunerna håller på att gå från en brokig struktur till en annan. Frågan om hur nya servicestrukturer kunde utnyttjas för att främja produktiviteten, har inte heller begrundats tillräckligt. Däremot har reformeringen av kommunstrukturen i många fall framskridit hastigare än väntat. Ändringarna i kommun- och servicestrukturerna har framför allt främjats av det politiska samförståndet som ligger till grund för KSSR, insikten om behovet av utveckling av service, exempel på föregångare, samt verkningsfull styrning. De kommunsammanslagningens beslut som fattats hittills kommer sannolikt att minska på antalet kommuner i början av nästa år med ca 65 stycken, vilket är över 16 procent av det sammanlagda antalet kommuner. Den största utmaningen för verkställandet av reformen är hur man kan föra KSSR framåt, så att den verkligen blir ett verktyg för utveckling av den service som erbjuds kommuninvånarna. En viktig fråga är demokratins och de förtroendevaldas ställning och roll, framför allt inom samarbetsregionerna. Uppgifterna är från finansministeriets meddelande (16.4) på webbadress http://www.vm.fi/vm/sv/03_pressmeddelanden_och_tal/01_pressmeddelanden/20080416Kommun/name.jsp, pressmeddelandet (16.4) på webbsidan Kommunerna.net under adress http://www.kommunerna.net/k_perussivu.asp?path=255;264;271;574;132444;137233;137564 och gårdagens upplaga (17.4) av Vasabladet. Rapporten *KSSR inleds - utvärdering av planeringsskedet för kommun- och servicestrukturreformen* kan läsas (på finska) under adress http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/01_julkaisut/03_kunnat/20080416PARASa/PARASalussa_netiversio.pdf.

Utvärderingen av kommun- och servicestrukturreformen, som inleddes våren 2005, verkställs på uppdrag av finansministeriet och utförs av Lapplands universitet i samarbete med forskare från Tammerfors universitet. Rapporten som nu publicerats, baserar sig på kommunernas verkställighetsplaner, handlingar om reformen, samt gruppintervjuer. Slutrapporten blir färdig före slutet av februari 2009. Lagen om en kommun- och servicestrukturreform, samt förordningarna i anslutning till reformen trädde i kraft i februari 2007. Avsikten med förordningen är att stärka kommun- och servicestrukturerna, samt att utveckla sätten att

producera och organisera tjänster. Reformen och ramlagen, som den styrs av, syftar till en livskraftig, funktionsduglig och enhetlig kommunstruktur; samt en täckande servicestruktur.

SVENSK UTREDNING FÖRESLÅR NY MÅNGMILJARDSATSNING FÖR BREDBAND TILL LANDETS GLESBYGD

På fredag presenterar den statliga utredningen *Bredband 2013* en ny mångmiljardsatsning för att ge bredband till Sveriges glesbygd. Enligt vad ATL – Lantbrukets Affärstidning erfarit, föreslår utredningen nya investeringar i klassen 7 miljarder kronor under perioden 2009-2013. Av de personer med insyn i utredningen som ATL talat med, vågar emellertid ingen tro att alla svenska hushåll och företag verkligen skall kunna få bredband med mycket hög kapacitet, i klassen 100 Mbit/s, även om utredningens förslag genomförs. I de svenska flerfamiljshusen installeras i dag bredband med krav om minst 100 Mbit/s. Utbyggnaden handlar, enligt vad ATL förstått, framför allt om att gräva ned fiberkabel i glesbygden, så att det finns riktigt hög bredbandskapacitet framdragen på nära avstånd till hushåll och företag. Fiberkabeln dras till en anslutningspunkt som placeras på ett antal hundra meters avstånd från gårdarna, där man den sista sträckan fram till gården kan använda kabel eller radioteknik för anslutningen. Uppgifterna är från ATL – Lantbrukets Affärstidnings nätupplaga och finns under webbadress <http://www.atl.nu/Article.jsp?article=46113&a=Ny%20utredning%20lovar%20bredband%20till%20alla>.

Utredningen Bredband 2013 fick sitt uppdrag av regeringen 26.7.2007. Utredningens uppdrag är att utreda behovet av stöd för att ge Sveriges glesbygd bredband, ifall den kommersiella marknaden inte klarar av detta. Beslut om utredningens förslag tas ytterst av svenska riksdagen. Först därefter vet man om utredningens förslag blir verklighet. En mycket stor grupp personer och olika organisationer deltar i arbetet med Åke Hedén som ansvarig för utredningen. Förslaget om ca 7 miljarder kronor är en jätteinvestering, då den förra statligt organiserade utbyggnaden av bredband under åren 2001-2007 kostade 7,3 miljarder kronor.

SONERA VILL INTE FÖRPLIKTA SIG VID SNABBA TRÅDLÖSA FÖRBINDELSER I GLESBYGDEN

Telebolaget Soneras beslut om att montera ner det fasta telefonnätet i glesbygden, får konsekvenser redan nu, eftersom det inte längre är möjligt för kunder i glesbygden att skaffa sig en fast bredbandsanslutning. Genom att TeliaSonera inte numera säljer sådana anslutningar, ser man till att bolaget inte skall vara förpliktad att erbjuda snabba trådlösa förbindelser i glesbygden, efter att det fasta nätet har monterats ner. Sonera har nämligen lovat att alla kunder skall få en minst lika god service efter nedmonteringen av det fasta nätet. Alltså en uppnådd fördel skall bestå. Eftersom det här löftet kan bli besvärligt att hålla, har man beslutat att inte längre sälja snabba Internetförbindelser i skärgården. Enligt chefen för TeliaSoneras bredbandsverksamhet i Finland, Juha-Pekka Weckström, kan förbindelser med trådlös teknik på 2 Mbit/s bli verklighet inom några år. Men snabbare än så kan dröja tio år. Weckström tycker att 1 Mbit/s, åtminstone under den närmaste framtiden, räcker till i glesbygden. Den 15 februari 2009 skall det fasta nätet vara nedmonterat och mobiltelefonerna fungera överallt där fast befolkning finns. Sonera, som nu investerar ca 10 miljoner euro på att förbättra hörbarheten för mobiltelefoner i glesbygden, lovar ersätta den fast bosatta befolkningen för eventuella tilläggsantennor och apparater som behövs, då man övergår till trådlös teknik. Däremot får deltidsboende ingen ersättning. Man garanterar inte heller att hörbarheten blir bättre på områden där det inte finns fast bosättning. Uppgifterna (från 14.4) är från YLE:s Internytt, <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=126501>.
TeliaSonera erbjuder mobilt (trådlöst) bredband som fungerar i Digitas 450 Megahertz

bredbandsnät, medan 3G-teknik används för mobilt bredband i tätorterna. Hastigheten i Digita glesbygdsnät är 1 Mbit/s. Nätet täcker i dag 79 procent av befolkningen. I sommar skall siffran vara 96 procent och i slutet av 2009 är det meningen att hela landet skall vara täckt (Hufvudstadsbladet 16.2).

Fibernäten i Österbotten fördjupar sitt samarbete, då åtta självständiga optiska fibernät bildar ett samarbetskluster kallat Fionets (Finnish Open Networks). Flera av Finlands största regionnät, vilka bygger och upprätthåller datakommunikationsnät baserade på optisk fiber, sluter sig till klustret. Inom Fionets område fanns i slutet av fjolåret 4000 fiberanslutningar, som beräknas vara minst 10000 år 2011. Genom Fionets nät kan kunden välja mellan tjänster som TV, telefon, Internet, hyrvideor, säkerhetstjänster och programhyrning via en och samma tråd. Uppgifterna är från gårdagens (17.4) upplaga av Vasabladet och kan även läsas på tidningens nätupplaga under webbadressen <http://www.vasabladet.fi/story.aspx?storyID=18570>.

VAR FINNS DET BÄST VÄXANDE TURISTMÅLET I FINLAND? – VIA TÄVLING SÖKS NYA SÄTT FÖR NYTT LIV ÅT LOKALA TRADITIONER

Målet med tävlingen *Destination of Excellence in Finland (DEFF)* är att hitta årets växande turistmål i Finland 2008. Genom tävlingen söker man nya sätt att ge nytt liv åt lokala traditioner, utnyttja dem i turistbusiness och bringa välfärd åt befolkningen. Verksamheten skall utgå ifrån den lokala kulturen och livsstilen, men på ett mer otraditionellt och unikt sätt. Tävlingen ingår i Europeiska kommissionens projekt för framstående europeiska turistmål *European Destinations of Excellence*. Sammanlagt 20 medlemsstater deltar i tävlingen, som nu ordnas för andra gången. Den nationella tävlingen arrangeras av arbets- och näringsministeriet, undervisningsminister och Lapplands kompetenscentrum för upplevelseindustri (LEO). Redan nu har ett tiotal turistmål runt om i landet anmält sitt intresse för tävlingen, som pågår under tiden 16.1-30.4. Tävlingsjuryn utser den finländska vinnaren i maj, medan priset ges vid ett seminarium om aktuella frågor inom turismen 3.6. Europeiska kommissionen överlämnar utmärkelsen till den finländska vinnaren i Frankrike vid European Tourism Forum i september 2008. Vinnaren får kalla sig *årets växande turistmål i Finland 2008* och kommer bl.a. att presenteras på en DVD (bekostad av Europeiska kommissionen) tillsammans med de övriga ländernas vinnande bidrag. Uppgifterna är från arbets- och näringsministeriets meddelande och finns på webbadress http://www.tem.fi/?89507_m=91361&l=sv&s=2467.

LEO (www.leofinland.fi/leo/deef) är en expertorganisation för olika sektorer av upplevelseindustri och samordnare för ett riksomfattande kluster för turism och upplevelseproduktion. Sedan 1999 bedriver man kompetenscentrumverksamhet i Lappland.

SYTY:s NATIONELLA PROGRAM FÖR BYAVERKSAMHET OCH LEADER-GRUPPER 2008-2013 FINNS NU I TRYCKT FORM

Suomen Kylätoiminta ry – Byaverksamhet i Finland rf (SYTY) har sedan mars 2007 berett ett nationellt program för byarna och aktionsgrupperna, *Vastuuta ottava paikallisyhteisö – Kylätoiminnan ja Leader-ryhmien valtakunnallinen ohjelma 2008-2013 ("Lokalsamhället tar ansvar – Byaverksamhetens och Leader-gruppernas nationella program 2008-2013")*. Programmet är en fortsättning på *Det riksomfattande byaverksamhetsprogrammet 2003-2007 (Valtakunnallinen kylätoimintaohjelma 2003-2007)*. En viktig nyhet är att det nya programmet täcker, förutom byaverksamheten, även aktionsgrupperna. I programmet beskrivs verksamhetsmiljöns förändring, samt fastslås de strategiska linjedragningar som skall förverkligas under de närmaste åren. Programmet godkändes i sin slutliga form under SYTY-styrelsens möte i februari. Nu har då den finska versionen tryckts. Offentliggörandet sker emellertid först nästa vecka (23.4) i samband med SYTY:s vårmöte, varefter beställningar kan

göras under webbadressen info@kylatoiminta.fi. Det kommer även att finnas en nätversion. Inom kort skall sedan en förkortad version översättas till svenska.

LÄS ÄVEN DETTA

Byäldsten för den globala byn världen

På världsrådets webbplats (www.theelders.org) står passande nog att världen, som blivit en global by (online), även behöver sina globala byäldsten. Hela världens farfar Nelson Mandela ingår numera i världsrådet *De Äldste (Elders)* tillsammans med bl.a. Desmond Tutu, Gro Brundtland, Kofi Annan och Jimmy Carter. Gruppen, som lär ha sammanlagt sex Nobelpris och ca 1000 års erfarenhet inom politiken, säger på sin webbplats att de kommer att uttrycka sina åsikter fritt, rakt och ärligt och arbeta både direkt och bakom scenen med de ärenden och konflikter som kräver uppmärksamhet i världen (*uppgifter ur en artikel i Vasabladet 13.4, skriven av journalisten och kurssekreteraren vid Svenska yrkeshögskolan Susanna Mäntysaari*).

Större fara att vistas på vägar i svensk glesbygd

Det finns stora hälsorisker för lastbilschaufförer i Norrland, där dåligt underhållna vägar kan ge stressrelaterade hjärtsjukdomar och ryggproblem. Dessutom är risken för dödsolyckor dramatiskt mycket större än i storstadsområdena, då det är mer än två gånger högre risk att bli trafikdödad i glesbygd jämfört med Stockholm, Göteborg och Malmö. Det här är en delstudie beställd av Vägverket i Sverige och som ingår i EU-projektet Roadex. Meningen var att ...
Läs mer på adress <http://www.kuriren.nu/nyheter/artikel.aspx?articleid=3500170>.

Sommargäster ges möjlighet att hyra sitt stuglandskap

Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio har utvecklat ett kontraktssystem, vari skogsägaren och stugägaren kan komma överens om att bevara landskapet. På detta sätt kan de som har sommarstuga, behålla sin utsikt från stugan och slippa sådant som t.ex. kalhyggen. Enligt Helsingin Sanomat kan kontrakt ingås för allt från några år till flera årtionden med en minimihyra på några hundra euro per år (*uppgifter ur en notis i gårdagens (17.4) Vasabladet*).

Flytande byar oroar Nylands miljödistrikt

Eventuella skadliga miljökonsekvenser av flytande byar borde först utredas ordentligt, innan man beviljar lov att bygga dem, anser Nylands miljövårdsdistrikt. Distriktet, som möttes senaste lördag (12.4), meddelar i ett pressmeddelande att de flytande byarna inte får bli ett sätt att kringgå begränsningarna för strandbygge. Exempelvis planeras flytande byar i Ekenäs i den känsliga Pojoviken. Trots att invånarna är noggranna med ... *Läs mer på adress <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=126410>.*

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
